

Reagovanje na izjavu za medije

Virpazar, 25.07.2016. - Povodom pisanja o početku radova na kontraverznom projektu Porto Skadar Lake obraćamo se javnosti sa željom objektivnijeg informisanja.

Projekat Porto Skadar Lake ne može zavrijediti epitet ekološki opravdanog projekta, niti je utemeljena i opravdana tvrdnja da će isti dovesti do socijalnog i ekonomskog blagostanja stanovništva, obzirom da je isti planiran u potpuno netaknutom prirodnom ambijentu Nacionalnog parka Skadarsko jezero. Spa i kongresni turizam uz privatni smještaj na 120000m² može da se razvija na bilo kojoj drugoj lokaciji ali ne u srcu nacionalnog parka, jer nije u duhu tradicije, kulture i urušava jedinstveni prirodni ambijent i odlike našeg zaštićenog područja.

Predstavnici investicijske kuće tvrde da će umanjiti negativan uticaj na biodiverzitet, iako za njihov elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu nisu rađena dodatna biodivezitetiska istraživanja. Elaboratom se otvoreno kostatuje da nema podataka o ugroženim, endemičnim i rijetkim vrstama, niti je urađena negativna procjena uticaja za ove vrste pojedinačno. Ovo je nedopustivo obzirom da je riječ o području koje je pod međunarodnom zaštitom (RAMSAR, EMERALD lokalitet, važno ptičije i biljno stanište, potencijalno Natura 2000 stanište) kao i zbog činjenice da se neke od biljnih vrsta nalaze na IUCN crvenoj listi i pritom su Zakonom zaštićene u našoj državi (Rješenje o stavljanju pod zaštitu rijetkih, prorijedenih, endemičnih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta ("Sl.list RCG", br.36/82).

Polazeći od činjenice da je Skadarsko jezero područje na kojem se odvijaju brojne nelegalne aktivnosti uključujući nelegalnu gradnju i sivu ekonomiju u oblasti turizma te daje riječ o područje za koje **ne postoji** adekvatna institucionalna, zakonska i operativna osnova za kontrolu i balansirani velikih turističkih objekata pozvali smo Ministarstvo Održivog razvoja i turizma da isključi ovakve mega strukture iz prostornog planiranja koje je u toku, a do 2025 godine, dok se ne stvore uslovi za razvoj održivog turizma.

Projekat otvara vrata novoj gradnji kako legalnoj tako nelegalnoj. Unapređenje postojeće, posebno putne infrastrukture, dize talas bespravne gradnje i ostalih nelegalnih aktivnosti koje će u odsustvu kontrole i suzbijanja istih dovesti do potpunog kolapsa Nacionalnog parka i trajne degradacije predionih ambijentalnih odlika zbog kojih je park i ustanovljen. (pogledajte prijedloge u trenutnoj izradi PPPN SJ do 2025g.) Investitora očigledno ne interesuju trenutni problemi sa kojima se NP SJ suočava niti budućnost građana koji u okvirima parka žive, ali ni ne ispunjava zahtjev Odluke Vlade CG iz 2014g. o pristupanju izradi novog PPPNSJ u kojem se navodi: "*Region Skadarskog jezera kao područje posebnih vrijednosti prirode predstavlja nacionalno dobro i kao prioritet se postavlja očuvanje temeljnog fenomena ovog područja tj. Zaštite prirodnih odlika i graditeljskog naslijeđa, te kontrolisano korištenje resursa i razvoj na principima održivosti i dobrih praksi sličnih područja u Evropi i SAD.*"

Mišljenja smo da su Projekat Mihailovići i sam Porto Skadar Lake urađeni u procesu nedovoljne transparentnosti i bez učešća ekologa i druge stručne javnosti. Javna rasprava je najavljena na nepristupačan način i trajala svega 15 dana.

To je u suprotnosti sa obavezama preuzetim u procesu pristupanja u EU i obavezom da zaštitimo staništa i vrste od značaja za Evropsku zajednicu. Vjerujemo da će projekat u ovakvoj formi i ovakvim načinom izrade dovesti do velikih problema i udaljavanju u pregovorima Crne Gore sa Evropskom unijom u još neotvorenom poglavlju 27.Ovaj akutni problem je prepoznat i u RAMSAR-ovom izvještaju iz 2005. godine, gdje se u tački 13. se navodi sljedeće:

"Nacionalni park vlasti mogu da promovišu i implementiraju koherentnu politiku korišćenja zemljišta u skladu sa dogovorenim u Prostornom planu za područje parka I planom upravljanja 2005-2010. Važni turistički objekat Motel Plavnica, koji trenutno u izgradnji, sa marinom i posebnim pristupom plovila na jezeru, odobren pri Ministarstvu turizma i životne sredine, unutar jezgra područja Nacionalnog parka, ne bi trebali dozvoliti da

postane presedan za dalje primjere neregulisanog razvoja (eventualno da se legalizuje nakon njihovog formiranja unutar parka). Dalji ovakvi događaji mogu da ozbiljno ugroze priznavanje statusa Nacionalnog parka i RAMSAR područja na međunarodnom nivou. "

U saznanju smo da je problem prepoznat na međunarodnom nivou i da su se tim povodom su se Ramsar Sekretarijat i EU Delegacija u Crnoj Gori vec obratile MORiT i zatražile objašnjenje a vezano za projekat i prostorno planiranje NP Skadarsko jezero.

Procjena uticaja na zivotnu sredinu samog projekta je urađena kao pro forma od Eco Aqua Consultinga iz Niksića i obiluje nedostacima. Izvan je Evropskog standarda i kao takva nikada nije smjela dobiti saglasnost Agencije za zaštitu životne sredine. Naknadni kritički osvrt od strane stručnjaka iz oblasti životne sredine je urađen i dostavljen je na uvid zainteresovnim međunarodnim institucijama i direktno obara tvrdnje investitora da je projekat "Eko".

Naša neformalna grupa građana traži da Vlada i MORiT presipita odluku za projekat Mihailovici i da se projekat zamrzne dok se novi Prostorni plan do 2025 (u izradi) ne donese, te da se u izradi novog Prostornog plana (PPPNSJ do 2025g) za jedno tako važno područje od nacionalnog i međunarodnog značaja uključe relevantni stručnjaci iz oblasti zaštite prirode uz posmatračku misiju evropskih i međunarodnih tijela.

Insistiramo da se nadležne institucije hitno fokusiraju na stvaranje potrebnih kapaciteta i struktura koje će se uhvatiti u koštac i suzbiti nelegalne aktivnosti u parku, te stvoriti uslove za razvoj održivog turizma i zaštitu prirode u Nacionalnom Parku.

Spasimo Skadarsko Jezero, Virpazara